

Tuottaako politiikka syötäviä vai symboleja?

EERO SILVASTI

Politiikka-lehdessä 1/1988 Pertti Hemánus kysyy, voimmeko koskaan syödä pelkkiä symboleja. Esittäessään kritiikkiä politologien ja journalistien vissinlaista trendiajattelua kohtaan Hemánus tuntuu itse ajattelevan niin, että politiikka todella tuottaisi — tai olisi keskeisellä tavalla mukana tuottamassa — niin syötäviä kuin myötäviä.

Ensi kuulemalta Hemánuksen päättelyyn on helppoa yhtyä. Tottahan esimerkiksi naapurimaan *perestroikan* välttämättömyys sikisi juuri siitä tosiasiasta, ettei symboleja voi syödä eikä julkilausumiin voi pukeutua.

Mutta helppoon vastaukseen tulee helposti jatkokysymys. Eli: onko politiikan sfääri se, missä syötävät ja myötävät tuotetaan? Tai väljemmin kysyttynä, olisiko *politiikalla* — eritoten näinä aikoina, täällä Suomessa — määräävä yhteys *elinkeinoihin*? Sillä tottahan elinkeinojen harjoittaminen ja politiikan harjoittaminen ovat eri asioita.

Eikö myös perestroika ole ensisijaisesti *talouden* uudistus? Kaikki liittyy kaikkeen, mutta kulttuurissa tunnustetusti on eri lohkoja, tasoja ja

sfäärejä, joiden keskinäiset vaikutussuhteet saattavat eri aikoina ja eri yhteiskunnissa olla hyvinkin erilaisia. Olisi varmaankin yhden seminaarin väärti käydä pohtimaan, missä määrin työ, tuotanto, elinkeinot — koko materiaalisen todellisuuden hyödyntäminen — on politiikasta riippuvaista; ja toisin päin.

Samassa seminaarissa saataisiin ehkä valoa siihen Hemánusta harmittavaan hämäryyteen, miksi todellakaan Pentti Linkolan (poliittisista) herätysaarnoista, joista monet pienemmät apostolit (kuten tämä sama Silvasti) ovat kerkeästi tuottaneet (poliittista?) julkisuutta, ei ole syntynyt sellaista (poliittista) liikettä, joka radikaalisti muuttaisi elinkeinoja — siis sitä aineellisen todellisuuden hyödyntämisen tapaa, jota jo kauan eräät ovat »rosvotaloudeksi» nimittäneet ja joka nykyisin jatkumoin näyttää kuin näyttääkin vievän kohti ekokatastrofia.

Vauhtia keskusteluun voisi hakea selvittelemällä vaikka ammoisen sadetanssin funktiota. Mimmoin meidän mekanismin ja tuloksin (symboliset?) riittimenot liittyivät sateen, sadon ja elannon turvaamiseen? Olettaisinkin että myös *näytteillepanolla* eli erityisesti järjestetyllä julkisuudella oli siinä oma keskeinen osuutensa.